

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2022 р. № _____

ПОРЯДОК класифікації відходів

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру проведення класифікації відходів за видами та властивостями з метою належного управління відходами, запобігання або зниження їх негативного впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище, загального кодування відходів, включаючи класифікацію небезпечних відходів, використання під час ліцензування або видачі документів дозвільного характеру у сфері управління відходами, при державному обліку, статистичній звітності тощо.

2. Цей Порядок застосовується під час проведення класифікації речовин, матеріалів і предметів, що вважаються відходами відповідно до Закону України «Про управління відходами».

3. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

1) важкий метал – будь-яка сполука сурми, миш'яку, кадмію, хрому (VI), міді, свинцю, ртуті, нікелю, селену, телуру, талію та олова, а також ці елементи в металевій формі (з металічними властивостями), у разі їх віднесення за результатами класифікації до небезпечних речовин. Зазвичай включає перехідні метали, деякі металоїди, лантаноїди і актиноїди;

2) дзеркальні коди – пов'язані коди одного виду відходів, де один код визначає небезпечні відходи, а інший – визначає відходи такими, що не є небезпечними, залежно від конкретного випадку та складу відходів;

3) код відходів – позначення виду відходів, передбаченого Національним переліком відходів, що складається з шестизначного номера, до якого у разі позначення небезпечних відходів ставиться знак зірочка (*), перші дві цифри коду визначають групу, до якої віднесено даний вид відходів, другі дві цифри коду визначають приналежність до підгрупи, до якої віднесено даний вид відходів, а останні дві цифри коду – визначають вид відходів у межах підгрупи;

4) коротка характеристика небезпеки (Н-вислів) – вислів, визначений для класу і категорії небезпеки, яка описує характер небезпек, що становить небезпечна хімічна речовина чи суміш, у тому числі, у відповідних випадках, ступінь небезпеки;

5) небезпечні властивості (далі - НВ) – сукупність фізичних небезпечних властивостей для здоров'я людей і навколишнього природного середовища, які роблять відходи небезпечними відповідно до додатку 3 Закону України «Про управління відходами»;

6) перехідні метали – це метали, до яких належать скандій, ванадій, марганець, кобальт, мідь, ітрій, ніобій, гафній, вольфрам, титан, хром, залізо, нікель, цинк, цирконій, молібден, тантал, а також ці елементи в металевій формі (з металічними властивостями) у разі їх віднесення за результатами класифікації до небезпечних хімічних речовин;

7) поліхлоровані біфеніли і поліхлоровані терфеніли – поліхлоровані біфеніли, поліхлоровані терфеніли, монометил-тетрахлордіфеніл метан, монометил-дихлор-дифеніл метан, монометил-дибромо-дифеніл метан, будь-які суміші, що містять будь-які з вищезазначених речовин в цілому більше ніж 0,005% за масою;

8) солідифікація (затвердіння) – процес, який змінює тільки фізичний стан відходів шляхом використання добавок без зміни хімічних властивостей відходів. Це процес, який капсулює відходи з утворенням твердого матеріалу та обмеженням міграції забруднювачів шляхом зменшення доступної площі поверхні, яка піддається вилугуванню, при контакті з рідинами, а також шляхом покриття відходів низькопроникними матеріалами. Солідифікація може здійснюватися внаслідок хімічної реакції між небезпечними відходами та реагентами, що зв'язують (роблять твердими), або шляхом застосування механічних процесів (наприклад ущільнення);

9) стабілізація – процес, який змінює ступінь небезпеки компонентів відходів і перетворює небезпечні відходи у відходи, що не є небезпечними. Наприклад, це можуть бути хімічні реакції, які зменшують вимиваність продукту, знерухомлюють небезпечні складові або зменшують їх розчинність за допомогою відповідних хімічних реакцій;

10) частково стабілізовані відходи – відходи, в яких після процесу стабілізації залишаються небезпечні компоненти, неперетворені повністю на компоненти, що не є небезпечними, які можуть потрапити в навколишнє природне середовище в коротко-, середньо- або довгостроковій перспективі.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про управління відходами».

4. Класифікація відходів проводиться:

- 1) утворювачами відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств;
- 2) суб'єктами господарювання у сфері управління відходами у разі відсутності чи зміни коду відходів.

Якщо утворювач відходів невідомий, класифікація відходів здійснюється особою, у володінні якої знаходяться відходи.

Будь-яка зміна власника відходів повинна супроводжуватися відповідною документацією, яка повинна містити код відходів.

5. У випадку зміни сировини та/або технологічних процесів виробництва, якщо така зміна призводить до зміни складу та властивостей відходів, проводиться нова класифікація відходів.

6. Дані щодо відходів, класифікованих згідно з цим Порядком, заносяться до інформаційної системи управління відходами.

7. Відходи класифікують відповідно до Національного переліку відходів з урахуванням Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними.

8. Речовини, матеріали і предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, можуть визнаватись їх власником як побічні продукти відповідно до Критеріїв та Порядку віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Структура Національного переліку відходів

9. Кожна позиція Національного переліку відходів складається з коду відходів та назви відходів українською мовою.

10. Код відходів складається з шести цифр:

- 1) перші дві цифри визначають групу відходів (XX 00 00);
- 2) перші чотири цифри визначають підгрупу відходів (XX XX 00);
- 3) шість цифр коду визначають вид відходів (XX XX XX).

11. Коди відходів поділяються на:

- 1) коди без позначення зірочкою (*) - ідентифікують відходи, які не є небезпечними;
- 2) коди позначені зірочкою (*) - ідентифікують небезпечні відходи;
- 3) дзеркальні коди – це два коди для одного і того ж виду відходів, де один із них, позначений зірочкою (*), – визначається як дзеркальний небезпечний, інший код, не позначений зірочкою (*), визначається як дзеркальний, що не є небезпечним.

12. Національний перелік відходів складається з 20 груп відходів:

- 1) групи 1 – 12 та 17 – 19 охоплюють відходи, що походять з різних галузей промисловості та/або процесів виробництва;
- 2) групи 13 – 15 охоплюють відходи, що утворюються в результаті використання різних матеріалів та речовин;
- 3) група 16 охоплює відходи, які не зазначені в інших групах Національного переліку відходів;
- 4) група 20 охоплює побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ тощо), включаючи окремо зібрані фракції.

Процедура класифікації

13. Відходи класифікують шляхом віднесення їх до відповідної групи, підгрупи та виду відходів з урахуванням:

- 1) джерела походження відходів;
- 2) властивостей, які роблять відходи небезпечними;
- 3) наявності компонентів відходів, для яких перевищення лімітів концентрації небезпечних речовин може призвести до визнання відходів небезпечними.

14. Класифікація проводиться на основі:

- 1) відомих фактів про вміст та складові відходів, інформацію про продукцію, паспорти безпечності, тощо,

2) наявності небезпечних речовин або компонентів, що містять небезпечні речовини;

3) визначення небезпеки за кожною властивістю згідно з додатком 1 до цього Порядку;

4) опису діяльності, під час якої утворилися відходи;

5) опису процесу, дії або процедури, в результаті яких утворилися відходи;

6) опису того, чи складаються відходи з однієї або декількох фракцій.

15. Класифікація відходів здійснюється шляхом призначення шестизначного коду, зазначеного у Національному переліку відходів, з дотриманням такої послідовності:

1) оцінюється належність відходів до однієї з груп відходів від 01 до 12 та від 17 до 20, враховуючи джерело (галузь) утворення відходів, та визначається відповідний шестизначний код відходів в межах встановленої групи. Під час здійснення такої оцінки коди відходів, які закінчуються на «99», не враховуються;

2) у разі неможливості визначити відповідний код в межах груп відходів від 01 до 12 та від 17 до 20, утворювач відходів або суб'єкти господарювання у сфері управління відходами проводить оцінку належності відходів до груп 13, 14 та 15 та визначає відповідний шестизначний код відходів в межах встановленої групи;

3) у разі неможливості визначити відповідний код в межах груп відходів 13, 14 та 15, оцінюється належність відходів до групи відходів 16 та визначається відповідний шестизначний код відходів в межах встановленої групи;

4) у разі неможливості визначити відповідний код в межах групи відходів 16, наступним етапом є визначення відповідного шестизначного коду відходів із застосуванням кодів відходів, однієї з груп відходів від 01 до 12 та від 17 до 20, які закінчуються на «99», в межах відповідної групи відходів.

16. Утворювач відходів або суб'єкт господарювання в сфері управління відходами у разі наявності дзеркальних кодів для тих відходів, які можуть бути класифіковані як за кодами небезпечних відходів, так і за кодами відходів, які не є небезпечними, залежно від наявності чи відсутності небезпечних речовин в них, може:

1) прийняти рішення не проводити оцінювання небезпечних властивостей відходів та класифікувати відходи за кодом, який позначений зірочкою (*);

2) класифікувати відходи за кодом без зірочки (*) тільки за умови надання відповідних підтвердних документів, що засвідчують відсутність небезпечних властивостей.

Визначення небезпечних властивостей для дзеркальних кодів

17. Якщо для визначення небезпечних властивостей відходів необхідно провести відповідну оцінку, утворювачі відходів або суб'єкти господарювання у сфері управління відходами повинні:

- визначити хімічний склад відходів;

- встановити наявність у відходах небезпечних хімічних речовин чи стійких органічних забруднювачів;

- оцінити небезпечні властивості відходів та присвоїти ї описати код класифікації відповідно до вимог пункту 14 та додатку 1 до цього Порядку.

18. Небезпечну властивість можна оцінити на основі:

- 1) концентрації речовин у відходах;
- 2) виконання досліджень.

19. Відходи класифікуються як небезпечні, якщо вони відповідають одній або кільком із наведених нижче умов:

1) містять небезпечні хімічні речовини, які призвели б до прояву однієї чи кількох небезпечних властивостей НВ 1 - НВ 15, зазначених у додатку 3 до Закону України «Про управління відходами» та додатку 1 до цього Порядку;

2) містять небезпечні хімічні речовини, визначені у додатках до Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі;

3) перераховані в частині I додатку 3 до цього Порядку та мають одну або декілька властивостей, зазначених у додатку 3 до Закону України «Про управління відходами» та додатку 1 до цього Порядку;

4) перераховані в частині II додатку 3 до цього Порядку, містять один або декілька компонентів, зазначених у додатку 2 до цього Порядку, і концентрація небезпечних речовин у них спричиняє прояв відходами однієї або декількох небезпечних властивостей, наведених у додатку 3 до Закону України «Про управління відходами» та додатку 1 до цього Порядку.

20. Під час встановлення наявності небезпечних властивостей відходів можуть застосовуватися правила класифікації, маркування та пакування хімічних речовин і сумішей.

21. Забороняється розбавляти або змішувати небезпечні відходи з іншими відходами з метою зниження початкової концентрації небезпечної хімічної речовини.

22. Для оцінки небезпечних властивостей НР 4, НР 6 і НР 8 застосовуються граничні значення для окремих речовин, як зазначено в додатку 1 до цього Порядку. Якщо вміст небезпечної хімічної речовини у відходах нижче граничного значення, вона не включається до будь-якого розрахунку граничного значення.

23. Небезпечна властивість відходів НВ 9 може бути оцінена на основі опису утворення відходів, експертного висновку щодо технології утворення відходів чи оброблення відходів та опису відходів з точки зору можливого вмісту інфекційного агента.

Якщо небезпечну властивість відходів було оцінено за допомогою дослідження та з використанням концентрації небезпечних хімічних речовин, результати дослідження матимуть перевагу.

24. Оцінювання небезпечних властивостей на підставі наявної концентрації небезпечних хімічних речовин у відходах не застосовується до чистих сплавів металів в формі, незабруднених небезпечними хімічними речовинами.

Коди відходи сплавів, які вважаються небезпечними, перелічено в Національному переліку відходів та позначено символом (*).

Відбір проб та лабораторні дослідження

визначення складу та властивостей відходів

25. Відбір проб та лабораторні дослідження визначення складу та властивостей відходів проводиться акредитованими лабораторіями та випробувальними підрозділами з урахуванням:

- 1) європейських стандартів, які встановлені як національні стандарти;
- 2) інших міжнародних стандартів, які встановлені як національні стандарти, якщо стандарти, зазначені в підпункті 1, не існують;
- 3) національних стандартів у випадку, якщо стандарти, зазначені в підпунктах 1 та 2, не існують;
- 4) методів дослідження, які схвалені уповноваженими установами для акредитації лабораторій чи випробувальних підрозділів, якщо стандарти, зазначені в підпунктах 1 - 3 не існують.
- 5) належної лабораторної практики.

26. Лабораторні дослідження визначення складу та властивостей відходів проводяться лише в тому випадку, якщо оцінки небезпечних властивостей відходів наявної документальної інформації недостатньо для висновку щодо їх класифікації.

27. Утворювач або суб'єкт господарювання у сфері управління відходами може призупинити лабораторні дослідження визначення складу та властивостей відходів на визначення певних небезпечних властивостей, коли під час випробування доведено наявність у відходів однієї або кількох властивостей, наведених у додатку 1 або додатку 2 до цього Порядку. У цих випадках відходи класифікуються кодом, позначеним зірочкою (*).

28. Форма протоколу дослідження відходів наведена у додатку 3.

Додаток 1 до Порядку класифікації відходів

Коди класів небезпеки та категорій у межах класів, висловів щодо виду небезпечного впливу, за кожною властивістю відповідно до Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними

НВ 1 Вибухонебезпечність: відходи, здатні до хімічної реакції з виділенням газу за такої температури, тиску та з такою швидкістю, що можуть завдати шкоди навколишньому природному середовищу, включаючи відходи піротехнічних виробів, вибухонебезпечні відходи органічних пероксидів та відходи вибухонебезпечних самореактивних речовин

Якщо відходи містять одну або більше хімічних речовин, які класифіковані за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, які наведені у Таблиці 1, такі відходи повинні бути оцінені щодо властивості НВ 1, де це доречно та можливо, відповідно до методів досліджень. Якщо наявність речовини, суміші або об'єкту вказує на те, що відходи є вибухонебезпечними, вони класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 1.

Таблиця 1. Коди класів небезпеки, категорій у межах класу та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 1

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу
англійською	українською	
Unst. Expl.	Нестабільні вибухонебезпечні	H200
Expl. 1.1	Вибухонебезпечні 1.1	H201
Expl. 1.2	Вибухонебезпечні 1.2	H202
Expl. 1.3	Вибухонебезпечні 1.3	H203
Expl. 1.4	Вибухонебезпечні 1.4	H204
Self-react. A	Самореактивні А	H240
Org. Perox. A	Органічні пероксиди А	
Self-react. B	Самореактивні В	H241
Org. Perox. B	Органічні пероксиди В	

НВ 2 Окисна здатність: відходи, які, виділяючи кисень, викликають або сприяють горінню інших матеріалів

Якщо відходи містять одну або більше хімічних речовин, які класифіковані за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, які наведені у Таблиці 2, такі відходи повинні бути оцінені щодо властивості НВ 2, де це можливо, відповідно до методів досліджень. Якщо наявність речовини вказує на те, що відходи є окислювачами, вони класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 2.

Таблиця 2. Коди класів небезпеки, категорій у межах класу та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 2

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу
англійською	українською	
Ox. Gas 1	Окиснювальний газ 1	H270
Ox. Liq. 1	Окиснювальна рідина 1	H271
Ox. Sol. 1	Окиснювальна тверда речовина 1	
Ox. Liq. 2, Ox. Liq. 3	Окиснювальна рідина 2, Окиснювальна рідина 3	H272
Ox. Sol. 2, Ox. Sol. 3	Окиснювальна тверда речовина 2, Окиснювальна тверда речовина 3	

НР 3 Легкозаймисті:

легкозаймисті рідкі відходи: рідкі відходи, які мають температуру спалаху нижче 60 ° C або відпрацьовані газойль, дизельне паливо та світлі нафтопродукти з температурою спалаху від > 55 ° C до ≤ 75 ° C;

легкозаймисті пірофорні рідкі або тверді відходи: тверді або рідкі відходи, які навіть у невеликій кількості можуть спалахнути протягом п'яти хвилин при взаємодії з повітрям;

легкозаймисті тверді відходи: тверді відходи, які легко займаються або можуть спричинити, або сприяти горінню через тертя;

легкозаймисті газоподібні відходи: газоподібні відходи, які є легкозаймистими у повітрі за температури 20 ° C та нормального атмосферного тиску 101,3 кПа;

відходи, що вступають у реакцію з водою: відходи, які при контакті з водою виділяють легкозаймисті гази у небезпечних обсягах;

інші легкозаймисті відходи: легкозаймисті аерозолі, відходи, що саморозігріваються, органічні пероксиди та самореактивні відходи.

Якщо відходи містять одну або більше речовин, які класифіковані за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, які наведені у Таблиці 3, такі відходи повинні бути оцінені щодо властивості НВ 3, де це можливо, відповідно до методів досліджень. Якщо наявність хімічної речовини вказує на те, що відходи є легкозаймистими, вони класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 3.

Таблиця 3. Коди класів небезпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 3

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу
англійською	українською	
Flam. Gas 1	Легкозаймисті газоподібні 1	H220
Flam. Gas 2	Легкозаймисті газоподібні 2	H221
Aerosol 1	Аерозолі 1	H222
Aerosol 2	Аерозолі 2	H223

Flam. Liq. 1	Легкозаймисті рідкі 1	H224
Flam. Liq. 2	Легкозаймисті рідкі 2	H225
Flam. Liq. 3	Легкозаймисті рідкі 3	H226
Flam. Sol. 1	Легкозаймисті тверді 1	H228
Flam. Sol. 2	Легкозаймисті тверді 2	
Self-react. CD	Самореактивні CD	H242
Self-react. EF	Самореактивні EF	
Org. Perox. CD	Органічні пероксиди CD	
Org. Perox. EF	Органічні пероксиди EF	
Pyr. Liq. 1	Пірофорні рідкі 1	H250
Pyr. Sol. 1	Пірофорні тверді 1	
Self-heat.1	Самонагрівальні 1	H251
Self-heat.2	Самонагрівальні 2	H252
Water-react. 1	Вступають у реакцію з водою 1	H260
Water-react. 2	Вступають у реакцію з водою 2	H261
Water-react. 3	Вступають у реакцію з водою 3	

НВ 4 Подразнювальна здатність - подразнення шкіри чи пошкодження очей

Якщо відходи містять одну або більше речовин у концентраціях, що перевищують порогові концентрації, та які класифіковані за одним із наступних класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, і якщо досягається або перевищується один або більше із наступних лімітів концентрацій, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 4.

Порогова концентрація для проведення оцінки для класів небезпеки та категорій у межах класу за кодами: Skin corr. (роз'їдання/подразнення шкіри) 1A (H314), Skin irrit. (подразнення шкіри) 2 (H315), Eye dam. (ураження очей) 1 (H318) та Eye irrit. (подразнення очей) 2 (H319) становить 1%.

Якщо сума концентрацій всіх хімічних речовин, класифікованих як Skin corr. (роз'їдання/подразнення шкіри) 1A (H314) перевищує або дорівнює 1 %, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 4.

Якщо сума концентрацій всіх хімічних речовин, класифікованих як Eye dam. (ураження очей) 1 (H318), перевищує або дорівнює 10 %, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 4.

Якщо сума концентрацій усіх хімічних речовин, класифікованих як Skin irrit. (подразнення шкіри) 2 (H315) та Eye irrit. (подразнення очей) 2 (H319) перевищує або дорівнює 20 %, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 4.

Відходи, які містять хімічні речовини, які класифіковані як Skin corr. (роз'їдання/подразнення шкіри) 1A, 1B або 1C (H314) у концентрації, що перевищує або дорівнює 5 %, класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 8. Якщо відходи класифіковані за властивістю НВ 8, властивість НВ 4 не розглядається.

НВ 5 Вибіркова токсичність для окремих органів-мішеней (ВТОМ)/ Токсичність при аспірації: відходи, які можуть виявляти вибірккову токсичність для окремих органів за одноразового або повторюваного впливу, або які можуть спричинити гострі токсичні ефекти внаслідок аспірації

Якщо відходи містять одну або більше хімічних речовин, які класифіковані за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, які наведені у Таблиці 4, і якщо досягається або перевищується один або більше із лімітів концентрації, зазначених у Таблиці 4, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 5.

Якщо відходи містять хімічні речовини, які класифіковані як ВТОМ, для класифікації відходів як небезпечних за властивістю НВ5 кожна така окрема хімічна речовина повинна бути присутня у концентрації на рівні або з перевищенням певного ліміту концентрації.

Якщо відходи містять одну або більше хімічних речовин класифікованих як Asp. Тох. (токсичний при аспірації) 1, а сума концентрацій цих речовин дорівнює або перевищує ліміт концентрації, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 5, але тільки якщо загальна кінематична в'язкість відходів (при 40°C) не перевищує 20,5 мм²/с. Кінематична в'язкість визначається лише для рідин.

Таблиця 4. Коди класів небезпеки, категорій у межах класу та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів та відповідні ліміти концентрації для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 5

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
англійською	українською		
STOT SE 1	ВТОМ-ОВ 1 (одноразовий вплив 1)	H370	1 %
STOT SE 2	ВТОМ-ОВ 2 (одноразовий вплив 2)	H371	10 %
STOT SE 3	ВТОМ-ОВ 3 (одноразовий вплив 3)	H335	20 %
STOT RE 1	ВТОМ-ПВ 1 (повторювальний/ багаторазовий вплив 1)	H372	1 %
STOT RE 2	ВТОМ-ПВ 2 (повторювальний/ багаторазовий вплив 2)	H373	10 %
Asp. Тох. 1	Токсичний при аспірації/токсичний під час вдихання 1	H304	10 %

НВ 6 Гостра токсичність: відходи, які можуть спричинити гострі токсичні ефекти після перорального надходження, потрапляння на шкіру або під час вдихання

Якщо сума концентрацій всіх гостротоксичних хімічних речовин, що входять до складу відходів, класифікованих за класом небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного

впливу, наведеного у Таблиці 5, перевищує або дорівнює ліміту концентрації, зазначеному в цій таблиці, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 6. Якщо відходи містить більше ніж одну хімічну речовину, яка класифікована як гостротоксична, сума концентрації підраховується лише для речовин з однаковою категорією у межах класу.

Для оцінки застосовуються наступні порогові значення:

для класифікацій Acute Tox. (гостра токсичність) 1, 2 або 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331) - 0.1 %;

для класифікацій Acute Tox. (гостра токсичність) 4 (H302, H312, H332) – 1 %.

Таблиця 5. Коди класів небезпеки, диференціацій, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів та відповідні ліміти концентрації для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 6

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
англійською	українською		
Acute Tox.1 (Oral)	Гостра токсичність 1 (при пероральному впливі)	H300	0,1 %
Acute Tox. 2 (Oral)	Гостра токсичність 2 (при пероральному впливі)	H300	0,25 %
Acute Tox. 3 (Oral)	Гостра токсичність 3 (при пероральному впливі)	H301	5 %
Acute Tox 4 (Oral)	Гостра токсичність 4 (при пероральному впливі)	H302	25 %
Acute Tox.1 (Dermal)	Гостра токсичність 1 (при впливі через шкіру)	H310	0,25 %
Acute Tox.2 (Dermal)	Гостра токсичність 2 (при впливі через шкіру)	H310	2,5 %
Acute Tox. 3 (Dermal)	Гостра токсичність 3 (при впливі через шкіру)	H311	15 %
Acute Tox 4 (Dermal)	Гостра токсичність 4 (при впливі через шкіру)	H312	55 %
Acute Tox 1 (Inhal.)	Гостра токсичність 1 (при вдиханні)	H330	0,1 %
Acute Tox.2 (Inhal.)	Гостра токсичність 2 (при вдиханні)	H330	0,5 %
Acute Tox. 3 (Inhal.)	Гостра токсичність 3 (при вдиханні)	H331	3,5 %
Acute Tox. 4 (Inhal.)	Гостра токсичність 4 (при вдиханні)	H332	22,5 %

НВ 7 Канцерогенність: відходи, які провокують онкологічні хвороби або збільшують вірогідність захворювання на такі хвороби

Якщо відходи містять хімічну речовину, яка класифікована за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, та досягається або перевищується один

із наступних лімітів концентрації, зазначених у Таблиці 6, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 7.

Якщо відходи містять більше ніж одну хімічну речовину, яка класифікована як канцерогенна, для класифікації відходів як небезпечних за властивістю НВ 7 кожна окрема речовина повинна бути присутня у концентрації на рівні або з перевищенням ліміту концентрації.

Таблиця 6: Коди класів небезпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів для компонентів відходів та відповідні ліміти концентрацій для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 7

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
англійською	українською		
Carc. 1A	Канцерогенні 1A	H350	0,1 %
Carc. 1B	Канцерогенні 1B		
Carc. 2	Канцерогенні 2	H351	1,0 %

НВ 8 Корозивність: відходи, які при контакті можуть викликати роз’їдання шкіри

Якщо відходи містять одну або більше хімічних речовин, класифікованих як Scin. corr. (роз’їдаючі/подразнюючі шкіру) 1A, 1B або 1C (H314) і сума їх концентрацій перевищує або дорівнює 5 %, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 8.

Порогова концентрація для проведення оцінки Scin. corr. (роз’їдаючі/подразнюючі шкіру) 1A, 1B або 1C (H314) становить 1.0 %.

НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів

Для оцінки необхідно визначити чи містять відходи:

1) мікроорганізми – мікробіологічні агенти, клітинні або неклітинні, здатні до реплікації або передачі генетичного матеріалу. До мікробіологічних агентів належать водорості, бактерії, гриби, паразити, плазмиди, пріони, віруси та їх генетично модифіковані варіанти;

2) життєздатні мікроорганізми – за станом організму на місці і в час утворення відходів. Неживі мікроорганізми не вважаються інфекційними;

3) токсини, що виробляються мікроорганізмами, які можуть надходити до відходів, навіть якщо організм-продуцент більше не присутній у відходах.

Токсини слід оцінювати аналогічно хімічним речовинам, беручи до уваги присвоєні коди небезпеки та відповідні небезпечні властивості. Для мікроорганізмів немає кодів небезпеки, оскільки вони не вважаються небезпечними речовинами.

Якщо необхідно вирішити, чи відходи мають бути віднесені до дзеркально небезпечних чи дзеркально таких, що не є небезпечними, відходам буде присвоєно дзеркально небезпечні записи на основі позначення НВ 9, якщо вони містять токсин, вироблений мікроорганізмом у концентрації, при якій відходи демонструють небезпечну властивість НВ 5 (специфічна токсичність для цільового органу/аспіраційна токсичність) або НВ 6 (гостра токсичність). Відходи, які можуть бути інфекційними через мікробні токсини, включають залишки від днопоглиблювальних робіт і плаваючі залишки з водойм, де відбулося цвітіння ціанобактерій.

Необхідно визначити, чи можуть відповідні відходи охорони здоров'я бути пов'язані з інфекцією та чи потрібно їх класифікувати як інфекційні.

Токсичні мікроорганізми оцінюються так само, як і хімічні речовини шляхом порівняння ступеня ризику і їм присвоєння коду, що вказує на їх властивості ризику. Потім відходи класифікують відповідно до небезпечної властивості НВ 6.

При оцінці небезпечних властивостей НВ 9 для оброблених відходів необхідно описати технологічний процес, метод знезараження та продемонструвати ефективність обробки або дезактивації відходів шляхом перевірки технології чи методу.

Показником ефективності оброблення відходів або дезактивації є мікробіологічні дослідження.

НВ 10 Токсичність для репродуктивної системи: відходи, які негативно впливають на статеву функцію та репродуктивність дорослих чоловіків і жінок, а також справляють токсичну дію на розвиток потомства

Якщо відходи містять хімічну речовину, яка класифікована за одним із класів безпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, та досягається або перевищується один із лімітів концентрації, зазначених у Таблиці 7, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 10.

Якщо відходи містять більше, ніж одну хімічну речовину, яка класифікована як токсична для репродуктивної системи, для класифікації відходів як небезпечних за властивістю НВ 10 кожна окрема речовина повинна бути присутня у концентрації на рівні або з перевищенням ліміту концентрації.

Таблиця 7. Коди класів безпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів та ліміти концентрації для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 10

Коди класів безпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
англійською	українською		
Repr. 1A	Репродуктивні 1A	H360	0,3 %
Repr. 1B	Репродуктивні 1B		
Repr. 2	Репродуктивні 2	H361	3,0 %

НР 11 Мутагенність: відходи, які можуть викликати мутацію, тобто постійні зміни в кількості або структурі генетичного матеріалу в клітині

Якщо відходи містять хімічну речовину, яка класифікована за одним із класів небезпеки та категорією у межах класу з визначеним відповідним кодом вислову щодо виду небезпечного впливу, та досягається або перевищується один із лімітів концентрації, зазначених у Таблиці 9, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 11.

Якщо відходи містять більше ніж одну хімічну речовину, яка класифікована як мутагенна, для класифікації відходів як небезпечних за властивістю НВ 11 кожна окрема речовина повинна бути присутня у концентрації на рівні або з перевищенням ліміту концентрацій.

Таблиця 8. Коди класів небезпеки, категорій у межах класів та висловів щодо виду небезпечного впливу компонентів відходів та відповідні ліміти концентрації для їх класифікації як небезпечних за властивістю НВ 11

Коди класів небезпеки та категорій у межах класу		Коди висловів щодо виду небезпечного впливу	Ліміти концентрації
англійською	українською		
Muta. 1A	Мутагенні 1A	H340	0,1 %
Muta. 1B	Мутагенні 1B		
Muta. 2	Мутагенні 2	H341	1,0 %

НВ 12 Здатність виділяти гостротоксичний газ: відходи, які при контакті з водою або кислотою виділяють гостротоксичні гази

Якщо відходи містять хімічні речовини, для яких призначені додаткові вислови щодо видів небезпечного впливу EUN029 (при контакті з водою виділяє токсичний газ), EUN031(при контакті з кислотами виділяє токсичний га) та EUN032 (при контакті з кислотами виділяє дуже токсичний газ), вони класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 12.

НВ 13 Сенсibiliзуюча здатність: відходи, які містять одну або більше хімічних речовин, про які відомо, що вони спричиняють сенсibiliзацію (алергічну реакцію) на шкірі або в дихальних шляхах

Якщо відходи містять хімічну речовину, яка класифікована як сенсibiliзатор (алерген) із призначенням вислову щодо виду небезпечного впливу H317 або H334 і концентрація кожної окремої речовини дорівнює або перевищує ліміт концентрації 10 %, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 13.

НР 14 Екотоксичність: відходи, які становлять або можуть становити безпосередній або віддалений ризик для навколишнього природного середовища

НВ 14 класифікують як небезпечні відходи, які відповідають будь-якій з наступних умов:

- відходи, що містять речовину, класифіковану як озоноруйнівна з присвоєним кодом небезпеки H420, а концентрація такої речовини дорівнює або перевищує граничну концентрацію 0,1 %

$$[c(H420) \geq 0,1 \%,]$$

c = концентрація речовин;

- відходи, що містять одну або кілька речовин, класифікованих як гостро токсичні для водних біоресурсів, отримали код небезпеки H400, і сумарна концентрація таких речовин дорівнює або перевищує ліміт концентрації – 25 %. До таких речовин застосовується граничне значення 0,1 %:

$$[\sum c(H400) \geq 25 \%,]$$

де: $\sum$ = сума та c = концентрація речовин;

- відходи, що містять одну або кілька речовин, класифікованих як хронічно токсичні для водних біоресурсів 1, 2 або 3 віднесені до кодів H410, H411 або H412, та сума концентрації усіх речовин, які класифіковані як хронічно токсичні для водних біоресурсів 1 (H410), помножена на 100, додана до суми концентрацій усіх речовин, класифікованих як хронічно токсичні для водних біоресурсів 2 (H411), помножена на 10, додана до суми концентрацій усіх речовин, класифікованих як хронічно токсичні для водних біоресурсів 3 (H412) дорівнює або перевищує граничну концентрацію - 25 %. Порогове значення 0,1 % застосовується до речовин, класифікованих за кодом H410, а граничне значення 1 % - до речовин, класифікованих за кодами H411 або H412:

$$[100 \times \sum c(H410) + 10 \times \sum c(H411) + \sum c(H412) \geq 25 \%,]$$

де: $\sum$ = сума та c = концентрація речовин;

- відходи, що містять одну або кілька речовин, класифікованих як хронічно токсичні для водних біоресурсів 1, 2, 3 або 4, яким присвоєно коди небезпеки H410, H411, H412 або H413 та сумарна концентрація всіх речовин, класифікованих як хронічно токсичні для водних організмів дорівнює або перевищує ліміт концентрації 25 %. Порогове значення 0,1 % застосовується до речовин, які класифікують за кодом H410, а граничне значення 1% - до речовин, які класифікують за кодами H411, H412 або H413:

$$[\sum c(H410) + \sum c(H411) + \sum c(H412) + \sum c(H413) \geq 25 \%,]$$

де: $\sum$ = сума та c = концентрація речовин.

НВ 15 Відходи, здатні виявляти небезпечні властивості, зазначені вище, але не класифіковані за такими властивостями: відходи, що містять одну чи більше речовин, що зумовлюють віднесення таких відходів до однієї з вищезазначених небезпечних властивостей, але які не виявляються під час утворення, за винятком вибухонебезпечних.

Якщо відходи містять одну або більше хімічних речовин, що підпадають під один з загальних або додаткових висловів щодо видів небезпечного впливу, зазначених у Таблиці 9, відходи класифікуються як небезпечні за властивістю НВ 15 за виключенням випадків, коли вони знаходяться у такій формі, що в жодному разі не проявлять свої вибухові або потенційно вибухові властивості.

Таблиця 9. Загальні та додаткові вислови щодо видів небезпечного впливу для компонентів відходів для їх класифікації як небезпечних за властивістю HВ 15

Загальні та додаткові вислови щодо видів небезпечного впливу та їх коди		
англійською	українською	код
May mass explode in fire	Можуть вибухнути масою під дією вогню	H205
Explosive when dry	Вибухонебезпечні в сухому стані	EUN001
May form explosive peroxides	Можуть утворювати вибухонебезпечні пероксиди	EUN019
Risk of explosion if heated under confinement	Ризик вибуху при нагріванні в герметичних умовах	EUN044

Відходи можуть бути класифіковані як небезпечні за властивістю HВ 15 на основі інших критеріїв, наприклад, шляхом проведення оцінки продуктів вилугування.

Додаток 2 до Порядку класифікації відходів

Перелік небезпечних компонентів відходів

№ з/п	Код	Назва компонента
1	C 1	берилій; сполуки берилію
2	C 2	сполуки ванадію
3	C 3	сполуки хрому (VI)
4	C 4	сполуки кобальту
5	C 5	сполуки нікелю
6	C 6	сполуки міді;
7	C 7	сполуки цинку
8	C 8	миш'як; сполуки миш'яку
9	C 9	селен; сполуки селену
10	C 10	сполуки срібла
11	C 11	кадмій; сполуки кадмію
12	C 12	сполуки олова
13	C 13	сурма; сполуки сурми
14	C 14	телур; сполуки телуру
15	C 15	сполуки барію, за винятком сульфату барію
16	C 16	ртуть; сполуки ртуті
17	C 17	талій; сполуки талію
18	C 18	свинець; сполуки свинцю
19	C 19	неорганічні сульфідні
20	C 20	неорганічні сполуки фтору, за винятком фториду кальцію
21	C 21	неорганічні ціаніди
22	C 22	лужні та лужноземельні метали: літій, натрій, калій, кальцій та магній, які не входять до складу суміші (у незв'язаному (елементарному) стані)
23	C 23	розчини кислот або кислоти у твердому стані
24	C 24	розчини основ або основи в твердому стані
25	C 25	азбест (пил та волокна)
26	C 26	фосфор; сполуки фосфору за винятком фосфатних мінералів
27	C 27	карбоніли металів
28	C 28	перокси
29	C 29	хлорати
30	C 30	перхлорати
31	C 31	азиди
32	C 32	поліхлоровані біфеніли (ПХБ) та/або поліхлоровані терфеніли (ПХТ);

33	C 33	сполуки, що використовуються у фармацевтиці чи ветеринарній медицині
34	C 34	біоциди та фітофармацевтичні речовини (наприклад, пестициди тощо)
35	C 35	інфекційні речовини
36	C 36	креазот
37	C 37	ізоціанати; тіоціанати
38	C 38	органічні ціаніди (наприклад, нітрили та ін.)
39	C 39	феноли, фенольні сполуки
40	C 40	галогеновані розчинники
41	C 41	органічні розчинники, галогеновмісних розчинників
42	C 42	галогенорганічні сполуки, за винятком інертних полімеризованих матеріалів та інших речовин, зазначених у цьому додатку
43	C 43	ароматичні сполуки, поліциклічні та гетероциклічні органічні сполуки
44	C 44	аліфатичні аміни
45	C 45	ароматичні аміни
46	C 46	ефіри
47	C 47	речовини, що мають вибухові властивостями, за винятком перелічених у цьому додатку
48	C 48	органічні сполуки сірки
49	C 49	похідні поліхлорованих дибензофуранів
50	C 50	похідні поліхлорованих дібензо-п-діоксинів
51	C 51	вуглеводні та їх киснево-, азото- та/або сірковмісні похідні, не зазначені у цьому додатку

Додаток 3 до Порядку класифікації відходів

Групи потенційно небезпечних відходів відповідно до їх походження або діяльності, під час якої вони були утворені

Частина I.A. Відходи, що мають одну або декілька властивостей, наведених у додатку 3 Закону України «Про управління відходами», і складаються з:

№ з/п	Назва
1	Відходи від надання медичних послуг з а закладах охорони здоров'я, ветеринарних клініках та (або) пов'язаних з цим дослідними роботами
2	Відходи фармацевтичної продукції (фармацевтичних препаратів), лікарських засобів (медикаментів/ліків) і ветеринарних препаратів, а також анатомічні та інші медичні відходи
3	Відходи засобів захисту деревини
4	Відходи біоцидів і фітофармацевтичних препаратів
5	Відходи органічних розчинників, у тому числі галогенованих органічних розчинників
6	Відходи галогеновмісних органічних речовин, що не використовуються як розчинники, за винятком інертних полімерних матеріалів
7	Відходи гартувальних солей/темперуючих солей, що містять ціаніди
8	Відходи мінеральних мастил та олив, а також мастильно-охолоджувальних рідини, (наприклад, відкладення /шлам від роботи металорізальних верстатів тощо)
9	Відходи що містять масляно-водяні, вуглеводнево-водяні суміші та емульсії
10	Відходи речовин або виробів, що містять поліхлоровані біфеніли/дифеніли (ПХБ) та/або поліхлоровані терфеніли (ПХТ); та (або) полібромовані дифеніли (ПБД) або їх суміші
11	Відходи смолистих матеріалів, що утворюються в результаті рафінування (перегонки), дистиляції та будь-якої піролітичної обробки, (наприклад, залишки дистиляції тощо)
12	Відходи чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, політур, оліфи, мастики, друкарської фарби та аналогічних покриттів
13	Відходи смол, каучуку, латексу, пластифікаторів, клеїв та інших зв'язувальних матеріалів
14	Відходи хімічних речовин, утворювані (отримані) у результаті науково-дослідної або навчальної діяльності, які є не ідентифіковані та/або є новими та вплив яких на людину та/або навколишнє природне середовище ще невідомий (наприклад, лабораторні залишки тощо)
15	Відходи піротехнічних та інших вибухових матеріалів, вибухонебезпечних речовин та виробів

16	Відходи фотохімікатів та фотоматеріалів для обробки у фотографічних процесів
17	Матеріали, забруднені будь-яким спорідненим поліхлорованим дибензофураном
18	Матеріали, забруднений будь-яким спорідненим поліхлорованим дибензо-п-діоксином
19	Відходи оброблення металевих та пластмасових поверхонь, включаючи відходи гальванічного виробництва

Частина II. Відходи, що містять один або більше компонентів, перелічених у додатку 2, і проявляють одну або більше властивостей, наведених у додатку 3 до Закону України «Про управління відходами», що складаються з:

№ з/п	Назва
1	Тваринні або рослинні мила, жири та віск
2	Негалоگеновані органічні речовини, що не використовуються як розчинники
3	Неорганічні речовини, без металів і металевих сплавів
4	Зола та/або шлак
5	Забруднений ґрунт, пісок, глина, у т. ч. викопані земляні маси та відходи драгування
6	Солі гартувальні, що не містять ціанідів
7	Металевий пил і порошок
8	Відпрацьовані каталізатори
9	Рідини та осади, що містять метали або сплави
10	Залишки очисних споруд (наприклад, від пиловловлювачів/, пилогазоочищувальних споруд та установок, тощо)
11	Шлам зі скрубєрів
12	Осад з споруд для очищення стічних вод (промислових та комунальних стічних вод)
13	Залишки декарбонізації
14	Залишки іонообмінних колонок
15	Осад стічних вод, необроблений і непридатний для використання в сільському господарстві
16	Залишки від очищення резервуарів та/або обладнання
17	Забруднене обладнання
18	Тара з-під хімічних речовин, яка не має маркування або незворотна тара, забруднена потенційно небезпечними речовинами
19	Акумулятори та інші джерела струму
20	Рослинні олії
21	Матеріали роздільного збирання побутових відходів, які мають одну або декілька властивостей, наведених у додатку 2

22	Відходи виробництва, приготування та застосування озоноруйнівних речовин (хлорфторпохідні насичених вуглеводнів - CFC, HCFC; галогени; метилхлороформ - MCF)
23	Відходи агропромислового комплексу, за винятком безпечних відходів
24	Радіоактивні відходи, включаючи забруднене радіонуклідами обладнання, устаткування та вироби
25	Нафтопродукти
26	Будь-які інші відходи, які містять один або декілька компонентів, наведених у додатку 3, та виявляють одну чи декілька властивостей, наведених у додатку 3 до Закону України «Про управління відходами»
